

Brieven uit Duitsland (2): Dreiging

Columns - 20 november 2015 - Auteur: Henri Beunders

Henri Beunders, ooit correspondent in Berlijn, reist door Duitsland en schrijft ons hoe het land ervoor staat. Deze week is hij in München. "De dreiging is nu overal zichtbaar, hoorbaar, voelbaar."

Veiligheid is op straat in Duitsland nu, na Parijs en Hannover, een stuk zichtbaarder dan 'de vluchteling'. Werd op het vliegveld verwelkomd door een snuffelhond. Op het hoofdstation van München was op de van de 'Wilkommenskultur' bekende sporen 29-36 geen vluchteling te zien. Wel tientallen politiemensen, vaak met de karabijn losjes in de hand, loop naar beneden, gelukkig.

"De vluchtelingen? Ach, je ziet ze hier toch niet? Het is een tv-ding", zegt dr. Tzilinis van de Ludwig Maximilians Universität, van Griekse afkomst. Haar ouders kwamen in 1963 hier op spoor 11 aan, verwelkomd met koffie, koek en toespraken. "Daarna zochten de ondernemers wie ze wilden hebben." Haar bejaarde ouders heeft ze net bezocht, al lang weer thuis in Athene.

De euro is geen thema meer, wel een soort humanitaire wedloop. "Twee nichten helpen vluchtelingen", zeg ik, "nicht en architect Narda bouwt 'a roof for humanity' op Lesbos, een tentachtige abri. Kijk, wat foto's." Zij: "Mijn tante kookt elke dag 4000 porties eten op Samos." "Ok, nog een drankje?"

Ze heeft wel 'n beetje gelijk. Eind september was de noodopvang in de Bayernkaserne, waar 2000 mensen bivakkeerden, wel makkelijk te vinden, maar voor die kleinere opvangcentra had je een goede kaart en een nog betere loep nodig. Nou ja, zien gaat vanzelf, kijken is een keuze. Als je wilt, kun je bijna overal omheen kijken.

Dus reisde ik naar de grensplaats Kiefersfelden, om gericht te kijken naar de grensgangers en de aangekondigde registratie of regulering ervan. Mooi Alpendorp van 6682 inwoners aan de Inn, 'Grüss Gott', diverse kerken, beelden van Jezus aan het kruis op straat, nog meer borden die de weg naar bejaarden- en verzorgingscentra wijzen, en binnen in Hotel zur Post geweien en fanfarefoto's aan de muur, en dirndls op Nikes in de bediening. De gasten zitten vrolijk koutend aan het bier, gespreksthema is zo te horen een dorpsgenoot en daar valt blijkbaar veel over te lachen. "Vluchtelingen? *Kein Thema!*"

Terug op het stationnetje staan er ineens twee politiemannen, twee vrouwen en, waarempel, drie jonge zwarte krullenbollen, twee uit Eritrea, één uit Somalië, en zo spreek ik, zo leggen ze in redelijk Duits uit, 10 procent van de buitenlanders in dit stadje. Zij wonen hier een jaar, werk hebben ze nog niet. "Of het bevalt? Jazeker, maar ik haat sneeuw!" Een van de lokale vrouwen vraag ik of er hier nooit treinen met vluchtelingen stoppen. "Heb ik nog nooit gemerkt. Die rijden in één keer door."

Dus: wat de Grieken doen, en elk volk tussen Kos, Lesbos of Samos en deze Duitsers aan de grens: ze sturen de asielzoekers het liefste door. Het zijn de dorpen elders die hen, volgens een plan dat mij uit de media niet bekend is geworden, moeten opvangen. Die kreunen en steunen, dat wil zeggen, de autoriteiten die de helft van het bijna-miljoen arrivées nog moeten registreren.

Verspreid over heel Duitsland moet je dus goed kijken om ze te vinden, maar uiteindelijk zullen de meesten in de grote stad te zien zijn. Zoals altijd het zichtbaarst rond het station. Vroeger dacht ik dat Nederland te klein was om echte getto's te krijgen. Onnozele ik! Geen stad of dorp is te klein om de sociale afgrenzingen, waarvoor het woord 'vrijwillige apartheid' niet een te groot woord is, te zien.

Deze gescheiden werelden zijn haarscherp te zien in de Goethestrasse die op nr 1 begint bij het CS en op nr 51 mijn Pension Mariandl huisvest. Tot nr 29 links en nr 44 rechts kon het overvol Istanbul zijn, met het beeld van stallen met 'internationaal' groente en fruit, knippers van nog exotischer kapsels, bedelaars met soms hoofddoekje op. Één bedelaar valt wel erg op. De arme kreupele beweegt zich voort op zijn handen, steunend in badslippers, maar doet dat zingend, zo te horen koranverzen, want het klinkt als een *diplomierter* muezzin.

Deze *multikulti-Welt* duurt twee zijstraten. Voorbij de Pettenkofferstrasse is het ineens bronzen beelden in de tuin, kantoren en stadsvilla's. Dit lijkt het oude, 'autochtone' München, wat een ridicule term is, daar 40 procent van de Münchners een *Migrationshintergrund* heeft. Maar vergeleken met de nieuwkomers is dit 'het volk' dat elkaar vanzelf begrijpt - volgens sommigen een definitie van 'een natie' - SPD of Groen stemt, latte drinkt, hun relaxte 'dorp aan de rivier' liefkozend 'Minga' noemt, en in het donkerbruine Mariandl - sfeer: 1900 - uitgebreid luncht, ernaast werkend bij de afdeling 'internationale Beratung' van de gemeente, of ertegenover bij de medische afdeling van 'die Uni'.

"Duitsland zal veranderen", zei bondskanselier Merkel over de toestroom van vluchtelingen die ze, zo zei ze vorige week in een tv-interview nogmaals, van harte welkom blijft heten. Wie goed keek, kon zien dat ze eigenlijk vol strijd lust

tegen haar critici - die niet langer alleen hier in München zitten maar ook in haar naaste omgeving in Berlijn - dit zei: 'ik blijf onverzettelijk, als jullie me weg willen hebben, zullen jullie geweld moeten gebruiken'.

Het echte geweld kwam nog geen twee uur later, in Parijs. En Duitsland is sindsdien, en zeker sinds de ontruiming van het stadion in Hannover en het station in Bonn, niet langer 'een belegerd paradijs' maar een 'bedreigd Duitsland'. Op publieke plekken is nu overal die dreiging zichtbaar, hoorbaar, en voelbaar, op de stations, in de winkelstraten, en op de nu al overvolle kerstmarkten.

CDU-leider Angela Merkel is spreekster op het tweedaagse partijcongres van haar meeregerende zusterpartij CSU hier in München dit weekeinde. De vraag is hoe luid de kritiek op haar vluchtelingenbeleid - nauwelijks 30 procent steunt haar hierin nog - geuit wordt. Of dat de veiligheid van staat en burger de aloude reflex van de volkeren in tijden van nood zal tonen: 'Rally around the flag!'

Wat Duitsland meer zal veranderen, de vluchtelingencrisis die al maanden duurt of de terreurcrisis die nu een week voor toenemende nervositeit zorgt, is de vraag. Een link tussen beide crises is hier deze week van alle kanten taboe verklaard.

Wat bij de opvang van vluchtelingen opviel, valt ook nu op: de autoriteiten roepen moord en brand dat ze het niet meer redden, de burgers pakten aan, en de burgers die ik hier in Beieren nu zie en spreek, die discussiëren wel, maar gaan dan weer over tot de vrolijkere stemmende dingen van de dag. Dat het met 15 graden wel lente lijkt. De zon schijnt hier inderdaad nog. Al voorspelt men alom dat de winter nu echt gaat beginnen. Hoe overdrachtelijk we dat moeten nemen, tja. Onze gave van de prognose is beperkt, en dat is misschien maar goed ook.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/14101/brieven-uit-duitsland-2-dreiging>